

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžp/10/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201651
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201651.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: DUO CENTER Slovakia s.r.o., so sídlom Pribinova 23, Bratislava, IČO: 35 832 126, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/7/2012-39, č. k. 6S/52/2012-39 zo dňa 7. decembra 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/7/2012-39, č. k. 6S/52/2012-39 zo dňa 7. decembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č. k. 6S/7/2012-39, č. k. 6S/52/2012-39 zo dňa 7. decembra 2012, v úvodnej časti ktorého ako predmet konania uviedol preskúmanie zákonnosti rozhodnutí bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011 a č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „O.s.p.“). Ohľadom oznámenia bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011, ktorým právny predchodca žalovaného žalobcovi oznámil, že podal oneskorene odvolanie proti rozhodnutiu Mestskej časti Bratislava - Petržalka č. UKSP-13341-TJ/10,11Ko 4 zo dňa 8. februára 2011, ktorým tento žalobcovi nariadil odstránenie nepovoleného reklamného zariadenia, súd prvého stupňa konštatoval, že žalobca sa žalobou domáhal preskúmania listu, ktorým úrad informoval žalobcu o tom, že odvolanie bolo podané oneskorene, a ktorý nemá právne účinky rozhodnutia vydaného v správnom konaní, preto v zmysle § 247 ods. 2 O.s.p. nie je preskúmateľné súdom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Vo vzťahu k rozhodnutiu bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, ktorým tento zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Petržalka č. UKSP-10992-AQ/08-Ko/49-P40 zo dňa 14. októbra 2008 o uložení pokuty žalobcovi vo výške 13 277,60 € za naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 106 ods. 1 písm. e/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), vyslovil, že žaloba bola podaná oneskorene. Ďalej uviedol, že dôvodom na zastavenie konania bolo aj nezaplatenie súdneho poplatku v plnom rozsahu v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o

súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil, pokračoval v konaní a zmenil výrok v merite veci tak, že rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Petržalka č. UKSP-13341-TJ/10,11-Ko4 zo dňa 8. februára 2011 nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Súčasne žiadal, aby podľa § 250b ods. 2 O.s.p. uložil žalovanému správneho orgánu doručiť žalobcovi rozhodnutie č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, ako aj aby odvolací súd žalobcovi priznal náhradu trov súdneho konania a v zmysle § 57 ods. 1 písm. a/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov zastavil exekúciu.

Uviedol, že v súlade s § 250b ods. 3 O.s.p. v zákonnej lehote 3 rokov žaloval správny orgán - bývalý Krajský stavebný úrad v Bratislave vo veci rozhodnutia č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, nakoľko tvrdil, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo zákonným spôsobom doručené, hoci sa so žalobcom ako účastníkom konania malo konať. Mal za to, že uvedené rozhodnutie dodnes nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, z ktorého procesného dôvodu nemal žalobca zákonnú možnosť dožadovať sa súdnej ochrany podľa § 250b ods. 1 O.s.p. a podať žalobu do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni. Ďalej nadviazal na záver súdu prvého stupňa, že uvedené rozhodnutie bolo správnym orgánom žalobcovi doručené fikciou doručenia dňa 06. novembra 2009 podľa § 25 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Namietal, že náhradné doručenie je v zmysle cit. ustanovenia správneho poriadku v rozpore so zákonom, nakoľko žalobca nesplnomocnil v správnom konaní žiadneho advokáta ani advokátsku kanceláriu. Poukázal na skutočnosť, že pre vznik fikcie doručenia zakotvanej v cit. ustanovení je predpísané súčasné splnenie viacerých podmienok, stanovených kumulatívne, medzi ktoré patrí aj skutočnosť, že zásielka je doručovaná na adresu, na ktorej sa adresát v čase jej doručovania zdržuje. Výslovil názor, že pokiaľ doručienka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takom prípade je podľa žalobcu povinnosťou správneho orgánu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, preto záver o účinnom náhradnom doručení by bol možný len vtedy, ak by bolo zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval. Zároveň dal do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 119/07-22 zo dňa 27. septembra 2007, podľa ktorého predpoklad náhradného doručenia, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručenia, hoci sa na tejto adrese v čase doručovania, ale aj počas plynutia úložnej doby, zdržiaval, nie je daný nielen pri dlhodobej neprítomnosti adresáta na tomto mieste, ale aj pri krátkodobom (prechodnom) pobyte v čase doručenia mimo adresy doručenia, napr. z dôvodu liečenia, dovolenky a pod. Zdôraznil, že obaja štatutárni zástupcovia žalobcu sa v čase doručovania napadnutého rozhodnutia na adrese doručovania nezdržiavali. N. X. bola v súvislosti s operáciou chrbtice v čase doručovania v dňoch 6. októbra 2009 až 9. novembra 2009 hospitalizovaná v nemocnici na Kramároch, pričom hospitalizácia neprerušene pokračovala v nemocnici Ružinov od 9. novembra 2009 do 9. decembra 2009. Z. X. je od 17. januára 2005 na základe zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradený do Programu na ochranu svedkov, teda je políciou ukrývaný na neznámom mieste v zahraničí a od roku 2005 sa preukázateľne v mieste doručovania nezdržiava.

Súdu prvého stupňa taktiež vyčítal nesprávnosť záveru, že dôvodom na zastavenie konania bolo i nezaplatenie súdneho poplatku v plnej výške. Mal za to, že žalobcovi bol vyrubený súdny poplatok vo výške odporujúcej úprave zákona č. 71/1992 Zb. Uviedol, že voči výzve súdu podal námietky a zaplatil súdny poplatok vo výške podľa položky 10 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, teda vo výške 66 €. Namietal, že zákon č. 71/1992 Zb. ani príloha k nemu nerozlišuje počty preskúmaných rozhodnutí v jednej žalobe, nakoľko napadnuté rozhodnutia sú v spojitosti a zákon taxatívne určuje súdny poplatok za podanie návrhu. V nadväznosti na uvedené poukázal na § 10 ods. 2 písm. e/ zákona č. 71/1992 Zb., v zmysle ktorého súd konanie nezastaví, ak bol súdny poplatok stanovený vo výške odporujúcej zákonnej úprave.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie

ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Súd z obsahu spisového materiálu zistil, že žalobca žalobu zo dňa 5. septembra 2012 označil ako Žaloba na preskúmanie zákonnosti a postupu správnych orgánov - stavebných úradov:

- a/ bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009 (žalobcovi nedoručené rozhodnutie)
- b/ bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011 (žalobcovi nedoručené oznámenie)
- c/ Mestskej časti Bratislava - Petržalka č. UKSP-13341-TJ/10,11-Ko 4 zo dňa 8. februára 2011, pričom v jej petite žiadal, aby súd v súlade s § 250j ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ a e/ O.s.p. zrušil všetky napadnuté rozhodnutia a oznámenia o vybavení vecí v plnom rozsahu.

Krajský súd v Bratislave následne uznesením č. k. 6S/7/2012-39, č. k. 6S/52/2012-39 zo dňa 7. decembra 2012, v úvodnej časti ktorého ako predmet konania uviedol preskúmanie zákonnosti rozhodnutí bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011 a č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, zastavil konanie, keď dospel k záveru, že v zmysle § 247 ods. 2 O.s.p. oznámenie bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011 nemá právne účinky rozhodnutia vydaného v správnom konaní, a teda nie je preskúmateľné súdom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Ohľadom rozhodnutia bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009 vyslovil, že vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu bola žaloba podaná oneskorene. Súčasne konštatoval, že dôvodom na zastavenie konania bolo aj nezaplatenie súdneho poplatku v plnom rozsahu v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že žaloba v správnom súdnictve musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napadá, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napadá, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí (§ 249 ods. 2 O.s.p.).

V konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku musí žaloba okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať konečný návrh výroku o zrušení napadnutého správneho rozhodnutia a vrátenia veci žalovanému správneho orgánu, prípadne výroku o zmene rozhodnutia správneho orgánu (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ/4/2003, publikované v časopise Zo súdnej praxe, ročník 2004, číslo 6, str. 190). Petit rozhodnutia (to, čoho sa žalobca domáha, resp. čo navrhuje) je jednou z dôležitých náležitostí návrhu podľa ustanovenia § 42 ods. 3 O.s.p. ako aj § 249 ods. 2 O.s.p. Ide o náležitosť návrhu, bez ktorej nemožno vo veci konať a rozhodnúť, pretože súdu nie je známe, čo účastník konania žiada, resp. navrhuje. Súd v správnom súdnictve je viazaný dispozičnou zásadou, podľa ktorej nemôže za účastníka konania vyhľadávať dôvody nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, nemôže takisto sám tvoriť petit návrhu (namiesto žalobcu). Petit návrhu musí byť stručný, jasný a zrozumiteľný.

Keďže žalobca v žalobe neuviedol osobitné náležitosti podľa § 249 ods. 2 O.s.p., súd, súc viazaný dispozičnou zásadou, nemôže preskúmať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným. S ohľadom na skutočnosť, že návrh petitu, výroku, v žalobe nebol koncipovaný tak, aby o ňom mohol súd v správnom súdnictve konať a rozhodnúť, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď v rozpore s dispozičnou zásadou konal vo veci súdneho prieskumu rozhodnutí bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2011/1905-2/JAN zo dňa 22. júla 2011 a č. A/2009/1036-DLD zo dňa 29. septembra 2009, hoci bol namieste postup podľa § 43 ods. 1 O.s.p., teda uznesením žalobcu vyzvať na odstránenie väd podania a súčasne ho poučiť o následku ich neodstránenia.

Dôsledkom uvedeného pochybenia zo strany krajského súdu je odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom, keď nemohol uplatniť procesné práva, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok, na ochranu jeho práv vyplývajúcich z hmotnoprávneho predpisu, nakoľko napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, keď krajský súd postupoval v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, a z tohto jeho postupu nie je zrejmé vymedzenie predmetu konania, teda ktoré rozhodnutia žalovaného správneho orgánu sú predmetom súdneho prieskumu.

Vo vzťahu k záveru súdu prvého stupňa, že oznámenie správneho orgánu, ktorým tento informoval žalobcu o tom, že odvolanie bolo podané oneskorene, nie je preskúmateľné súdom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné poukázať na nasledovné skutočnosti.

V správnom súdnictve je právo na prístup k súdu vymedzené princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 248 O.s.p.). Uvedené ustanovenie je súčasne dôležitou interpretačnou pomôckou, pretože výnimky z aplikácie Ústavy Slovenskej republiky, i keď sú ustanovené zákonom, nie je možné vykladať extenzívne, ale reštriktívne.

V prípade pochybností nie je vadou konania, ak súd reštriktívnym výkladom ustanovenia § 248 písm. a/ O.s.p. poskytol účastníkoví súdnu ochranu v súlade s čl. 152 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/56/2008).

Podľa ustálenej judikatúry - nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri k tomu bližšie nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02, III. ÚS 183/2003: PL. ÚS 21/08, I. ÚS 354/08) a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/29/2010, ZSP 5/2011, či uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/5/2011) môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

V danom prípade je potrebné uviesť, že oznámenie o vybavení oneskoreného odvolania bez ohľadu na jeho formu, treba považovať za procesný úkon správneho orgánu, ktorého obsah má autoritatívny vzťah k jeho adresátovi (žalobcovi), a že správny orgán v tomto prípade vystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci, nie iba v pozícii oznamovateľa.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/7/2012-39, č. k. 6S/52/2012-39 zo dňa 7. decembra 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu postupom v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. odstrániť procesné vady, ktoré nastali v postupe súdu v prejednávanej veci, za účelom vymedzenia predmetu konania a zosúladenia jeho postupu s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

S účinnosťou od 1. januára 2013 došlo zákonom č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej

štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov k zrušeniu krajských stavebných úradov (§ 1 písm. b/), pričom ich právomoc prešla na obvodné úrady v sídle kraja (§ 2 ods. 1).

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. októbra 2013 obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona. Preto, hoci bol v podanej žalobe ako žalovaný označený ešte Krajský stavebný úrad v Bratislave, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 107 ods. 4 O.s.p. už ako so žalovaným konal a ako žalovaného označil Okresný úrad Bratislava.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.